

Aerogrammet

Personalinformation för
FFV Aerotech, FFV AvioComp,
FFV Mätteknik och FFV Test Systems

4 - 1996

En plattare
organisation,
med färre chefer
sid 3-7

Temadag om
test
sid 12-13

Äntligen dags för
JAS-underhåll
sid 16

De spelar med
arbetsmiljön
som insats

sid 10-11

Medveten satsning mödan värd

Vilja, kraftansträngningar och pengar. Det har FFV Aerotech satsat på att skapa ett fungerande kvalitetssystem och att få det bekräftat med tredjepartscertifiering.

— Vi har fått de certifikat som seriösa företag förväntas ha, säger VD Jan Eiborn.

Och framför allt har vi själva fått det bekräftat, att våra kvalitetssystem fungerar.

I december gjorde Det Norske Veritas sin första periodiska revision av moderbolaget efter godkänd certifiering i mars 1995. I sin sammanfattning gav revisorerna beskedet, att någon avmattning inte kunde noteras i de högt ställda ambitionerna. Vi håller alltså en hög svansföring vad gäller kvalitetssystem och tillämpning, väl medvetna om att kvalitetsarbetet är en ständigt pågående förbättringsprocess, säger Jan.

Visst fanns det avvikelser. Men inget uppseendeväckande, och samt-

liga punkter är åtgärdade. Under maj månad sker nu nästa periodiska revision samtidigt som de vidtagna åtgärderna kontrolleras.

Lever dubbelliv

— Ett problem, om det nu ska ses på det sättet, är att den nya organisationen tillkommit mellan förra revisionen och den nu inplanerade. Vad revisorerna får ta sig an är alltså ett delvis nytt kvalitetssystem.

FFV Aerotech har fått en tids anstånd med anpassningen av bland annat företagets instruktionssystem. Det innebär att vi under en period lever med delar av systemet både från den tidigare organisationen och den nya. Men efter 1 november i år är det enbart det nya kvalitetssystemet som gäller.

— Fram tills dess kommer fördras det viss finess från vår sida för att manövrera säkert mellan eventuella blindskär, understryker Jan.

Ett bolag kvar

Nylen fick FFV Mätteknik sitt kvalitetssystem godkänt enligt ISO-standard 9002, och certifikatet överlämnades av SEMKO i april.

FFV Test Systems gjorde sin förberedande revision den 29 mars, och där pågår de sista förberedelserna inför slutrevisionen 7-10 maj.

— Därefter har samtliga företag i gruppen fått tredjepartscertifiering och vi har nått vårt mål, säger Jan. Och vi ska inte heller glömma FFV AvioComp i sammanhanget.

Civila bevis

På den civila flygmarknaden är tredjepartscertifiering inte det primära, utan där gäller auktorisering av olika luftfartsmyndigheter som ett kvalitetsbevis. FFV AvioComp har i dag auktorisation från myndigheter i alla sina kundområden. Alltså från Luftfartsverket i Sverige och motsvarande i USA, Kanada, Kina, Indonesien och Thailand.

— Det har krävts omfattande insatser från vår sida att nå målet, men det har varit väl värt mödan, säger Janoch tillägger:

— Vårt fortsatta mål är att bihålla "den höga svansföringen" på kvalitetsområdet även i fortsättningen.

Aerogrammet

Personalinformation för anställda inom
FFV Aerotech, FFV AvioComp, FFV Mätteknik
och FFV Test Systems.

Ansvarig utgivare: Sören Björk
Redaktionschef: Lennart Bladh: tel 013-231560,
fax 013-231147.

Redaktion: Anne Allard, tel 0589-82405,
fax 0589-82726.

Adress: Aerogrammet, FFV Aerotech, 581 82
Linköping. Tryck: Östgötatryck 1996.
Fotografer är Ola Holmgren och Niklas Forslind,
Foto Malmen i Linköping och Reinhold Carlsson,
Sturebild i Arboga om inget annat anges.

FFV Aerotech

CELSIUS GROUP

ANNE ALLARD

En plattare organisation med färre chefer

TEXT & FOTO: ANNE ALLARD

Hierarkiska organisationer har länge dominerat strukturen inom svenska företag. Men mycket pekar nu på att en förändring är på väg. De nya vindarna blåser även över FFV Aerotech som vid årsskiftet plattade till organisationen. Redan för ett år sedan genomförde Försvarselektronik sin omorganisering av divisionen. Nu följer Tillverkning efter, och avdelning Presentation och Anpassning gjorde samma sak för ett par månader sedan. Det är framför allt gruppchefs-nivån som försvinner, medan större ansvar och fler befogenheter läggs på varje individ. Processen som är djupgående är långt ifrån smärtfri, och alla ser den säkert inte som enbart positiv. Men sett ur ett bredare perspektiv tycks ändå de genomgripande förändringarna ha skapat en bättre och mer stimulerande arbetssituation för det stora flertalet.

Läs mer på de fyra följande sidorna

Nu chefar de själva under Stigs ledning

En större avdelning än genomsnittet med splittrad verksamhet och många arbetsgrupper. En rad stora uppdrag och många mindre, ofta med beröring till flera av grupperna. Presentation och Anpassning inom division Flygelektronik var en avdelning med ganska brokig organisation fram till februari månad. Då infördes en ny struktur, där gruppcheferna försvann tillsammans med den traditionella hierarkiska uppbyggnaden.

Stig Nilsson har varit chef på GP drygt ett halvår. Med 35 anställda är det en ovanligt stor avdelning. Betydligt vanligare är 15-20 personer.

Idén bakom förändringen väcktes redan innan jag kom, berättar han. Men det blev min uppgift att fortsätta driva arbetet med utformningen och att genomföra förändringen till en, som vi hoppas, mer lättarbetad och plattare organisation.

Eget ansvar

— Ökad effektivitet totalt sett med mer ansvar och befogenheter lagda på varje individ, har varit vår utgångspunkt, berättar han. Likaså att ge alla medarbetare ökad möjlighet till egen utveckling. Var och en blir något av projektledare för sina åtaganden, kan man säga.

Han delar uppfattningen med många medarbetare att det här kan släppa loss en hel del av inneboende kraft, initiativ och kreativitet inom avdelningen.

— Det är givetvis inga frukter man kan skörda di-

— Det ligger mig särskilt varmt om hjärtat att jobba med arbetsmetoder, berättar Stig, och det har han haft nytta av i den här situationen, för man förmå.

rekt, men på sikt är jag övertygad om att vi ska nå sådana effekter.

För- och nackdelar

— Det går inte att göra förändringar utan att det gör ont på ett eller annat sätt, påpekar Stig, och i det här fallet hade de tidigare gruppcheferna anledning att känna sig ifrågasatta.

Dessutom skapar en orga-

nisationsförändring oro och viss rädsla bland de berörda. Man vet vad man har...

Därför har planerna genomförts först efter grundliga diskussioner och förberedelser. Det har krävt genuint engagemang från alla. Ett plus i kanten ger Stig till medarbetarna som har hjälpt till med strukturerings och kartläggning av organisationen in i minsta detalj.

Idéanalys

— Vi analyserade vår affärsidé och kunde härleda tre resurs- och kompetensområden, be-

Förändring väcker en viss oro, enligt Stig, eftersom många tycker att de vet vad de har men inte vad de får de får.

Det har varit ett riktigt lyft

**Stefan Bergkvist, vice
avdelningschef och
bollplank till Stig Nils-
son vid sidan av sin roll
som beställningsansva-
rig inom avdelningen.**

— Det har varit nyttigt för oss alla att tanka igenom vilka jobb vi gör, vilka kunder vi har och att granska våra egna roller i verksamheten, säger han. Alla har deltagit i processen, vilket säkert starkt har bidragit till att förändringen mottagits så positivt. Den nya organisationen har vuxit fram i logiska steg och med stöd av att var och en har kunnat säga sin åsikt om förutsättningarna.

Det har varit ett riktigt lyft

för hela avdelningen, menar Stefan, även om en viss oro har märkts mitt i all förväntan. Vilket är helt naturligt. Tidigare ansvarade grupperna för beläggningen inom sina områden, och det var de som förväntades lösa eventuella problem.

— Nu får var och en betydligt större ansvar för sitt eget arbete totalt sett och måste aktivt sälja sig själv på ett annat sätt än tidigare. Det finns inte längre någon gruppchef att samråda med.

rättar Stig. Avionikenheter, Instrument och Övervakning samt Test och Utveckling.

Till varje område knöts en teknikledare med plats i ledningen och vars uppgift är att bevaka sitt områdes intressen och vara en informationskanal i alla riktningar. De svarar även för kvalitetssäkring och fungerar som bollplank för övriga medarbetare.

Inkommande jobb har grupperats under beställningsansvariga som fördelar och planerar jobben resursmässigt inom avdelningen, och de driver även själva vissa av projekten.

Stöd av vice

Avdelningen har fått en vice avdelningschef i Stefan Bergkvist. Han är till 50 procent linjeför Stigs direkta stöd. Dessutom sköter han övergripande beläggning och resursplanering och har även separat ansvar för alla inkommande flygplan 37-beställningar.

— Fortfarande ligger ekonomi och administrativt ansvar på min lott inklusive personal och marknad, förklarar Stig, som nu dessutom skall koncentrera sig på nya marknader och möjligheter.

Han håller också sin hand över organisationsfrågor, instruktioner med mera och tillägger att arbetsmetoder ligger honom särskilt varmt om hjärtat. Ett lyckokast i den här situationen, får man väl säga.

**Även Christer Svensson
tror att de flesta har
köpt det nya sättet att
arbeta. Han är teknisk
handläggare för auto-
testare inom området
Test och Utveckling.**

Efter att ha jobbat 25 år i den gamla linjeorganisationen, tvekade han inte en sekund att säga ja till de nya idéerna.

— Nu tar jag själv ansvaret för mina beställningar och slipper gå vägen via en gruppchef. Något som jag bara ser som en extra belastning. Och rent allmänt har alla fått samma ställning i dag och därmed samma möjligheter, tycker jag.

Det är alltid positivt att få ett ökat ansvar, och det är perfekt för mig, tillägger Christer, som tror på att den nya organisationen skall fungera bra under Stigs ledning. Dessutom ligger det här i tiden, säger han.

Svårare att kommunicera, men problemet går att lösa

Försvarelektronik omorganiserade för ett år sedan. Orsakerna var flera, men viktigast var behovet av renodling på tekniksidan, enligt Carl-Henrik Lagringe. Han är chef för Systemutveckling, en av de två nya avdelningar som bildades. Det enda som i viss mån försämrats är kommunikationen. Att kommunicera var lättare tidigare i de mindre grupperna med öppnare och mer gripbara diskussioner.

På arbetsplatsträffarna varannan vecka deltar alla, och det blir väl mycket massande från min sida, tycker Carl-Henrik. Nu försöker vi få till mer kommunikation i stället. En drar en reseberättelse, en annan en offert eller liknande, som öppnar för frågor och diskussion.

Avdelningen har i dag 28 anställda och arbetar främst med konstruktion och utveckling. Hälften av verksamheten ligger inom Testteknik.

Presentationssystem, Siktes-, spaningssystem och bildbehandling är det andra, stora området. Två systemingenjörer, Kenneth Berggren och Bengt Kvarnström, fungerar som fadder inom var sitt av dessa teknikområden.

Det mesta arbetet sker i projektform med individuella handläggare som projektledare eller orderägare. Till sin hjälp har de en grupp medarbetare.

Upplägget påminner mycket om det inom avdelning GR, och det är kanske ingen slump. Stig Nilsson kände till Försvarelektroniks nya organisation när han började förbereda förändringarna inom sin egen avdelning.

Mastig uppgift

Carl-Henrik är chef och administrativ ledare, med Runo Tirholm som ställföreträdande och teknisk ledare. En person klarar inte att ensam leda en så stor avdelning, vare sig kompetens- eller arbetsmässigt fastslog vi redan i planeringskedjet, säger han.

— Budget, ekonomi, personal- och marknadsfrågor är en mastig bit. Därför avstår Runo mer än hälften av sin

— A och O för att tanken bakom den nya organisationsstrukturen ska bära, är det starka samarbetet mellan mig och Mats Pettersson på systemavdelningen Underhållsteknik, säger Carl-Henrik Lagringe.

tid på administrativt arbete, och även systemingenjörerna hjälper till i mindre utsträckning med omkring tio procent vardera av sin totaltid.

Besvärlig avtappning

Strukturen har fungerat bra utan större ingrepp. Tre man flyttade tidigt från Verkstad till Systemutveckling så att resurserna kring testutrustningar samlades på ett ställe.

Signalerna framför allt under utvecklingssamtalen har också varit positiva, enligt Carl-Henrik. Arbetsmiljöanalyser och undersökningar av såväl företagshälsan Previa som skyddsombuden pekar i samma riktning.

— Vårt stora problem är att vi tappat folk, sex personer sedan april förra året, bland annat på grund av stor konkurrens inom regionen. Det går åt mycket kraft till att klara situationen och hitta ersättare. Totalt har tretton nya medarbetare anställts under ett år.

Kraft och kreativitet

— Snart ska vi hålla halvdagsträffar, men i mindre grupper, för att samla in nya idéer, minst två per man, om affärer, teknisk utveckling, produktion, förbättringar med mera.

Samma förutsättningslösa brain-storming har använts tidigare med gott resultat. Ett sätt för ledningen att vara lyhörd och ta vara på persona-

Trots jobbiga förberedelser är resultatet över förväntan

lens goda krafter och kreativitet.

Den nya strukturen tvingar fram initiativ, och på sikt får detta människor att växa, enligt Carl-Henrik. Ju mer man kan, dess mer vågar man och självförtroendet ökar.

— Revirtänkandet minskar också. Vi blandar friskt mellan handläggare inom olika områden. Alla bidrar och ingen behöver skämmas för sin okunnighet inom något område. Man tar hjälp av varann och ökar kompetensen genom att pröva på nya saker och vida sina vyer.

Helhetsbild

Delegering ger överskådlighet. Individen ser lättare helheten från offert, via utförande till leverans. Det är både utbildande och utvecklande att vara delaktig i alla rutiner.

En av chefs uppgifter är att ha relationer med alla och att alltid vara tillgänglig. Det tar tid, och just id är något som chefer aldrig tycks ha tillräckligt av.

— Mitt mål är ändå att försöka klara det. Jag försöker att hålla mig hemma så mycket som möjligt och att träffa alla medarbetare varje dag jag är här, om så bara för att säga hej. Det lyckas inte alltid, men ambitionen kvarstår. Det är genom dessa relationer som jag lär mig det jag måste veta om avdelningen. Som icke tekniker är jag beroende av de andra för att klara mitt jobb och för att kunna växa med uppgiften som avdelningschef, avslutar Carl-Henrik.

Underhållsteknik, LU, har sin verksamhet organiserad på samma sätt som avdelning Systemutveckling. Även här är erfarenheterna övervägande goda, enligt Ingmar Widman.

Mellan honom och avdelningschefen Mats Pettersson är ansvaret fördelat så att Ingmar tar hand om den administrativa ledningen. Mats svarar för teknisk ledning och de administrativa uppgifter, utvecklingssamtal med mera, som ingår i chefsansvaret.

Ingmar var gruppchef tidigare och därmed van vid den blandade roll som han har även i dag. Som gyrotekniker bidrar han fortfarande med sitt kunnande inom det teknikområdet.

— Många jobb är projekt-baserade och grundansvaret ligger på enskilda tekniska handläggare som arbetar på objekt- och systemnivå. En handläggare kan delta i flera projekt samtidigt, berättar han.

Underhållsteknik med lika många anställda som Systemutveckling har också egna systemingenjörer inom områdena Integrerad navigering och Reglerteknik.

Chock och chans

Ingmar berättar att beskedet om förändringen kom fredagen den 13 januari förra året

Ingmar Widman t v och Mats Pettersson leder tillsammans verksamheten inom avdelning Underhållsteknik. Vid det här tillfället hade Mats just lyckats med hat-tricket att för tredje gången bli far till en flicka. Grattis!

av alla dagar. Det blev en chock, men många såg det ändå som en möjlighet från första stund. Bland annat Ingmar själv, trots att han var en av de gruppchefer som skulle borta.

— Läget var helt enkelt sådant att något måste göras för att effektivisera organisationen, säger han.

Tiden fram till april, när den nya organisationen trädde i kraft, kändes oviss för alla. Många berördes och en del hamnade i kläm. Ändå tror han att de flesta i dag ser beslutet som positivt.

Som tänkt

— Allt har blivit som vi ursprungligen tänkte oss. Så

även om personförflyttningarna var jobbiga, tycker jag att vi har lyckats, säger Ingemar.

Många tidigare samarbetsproblem är borta, mycket beroende på att gamla roller försvunnit, samtidigt som nytt ansvar och nya befogenheter har tillkommit på alla händer.

— Någon brist på jobb har vi inte, utan i dag är vi tvärtom fyra personer kort. Det betyder hårt arbete, mycket övertid och helgjobb för att hinna med allt. Bland annat den tuffa tidplanen som installationsjobben i stridsbåt 90 kräver.

Från Arboga till Cedar Rapids

Att erbjudas en turistresa till USA är väl en sak. Det skulle nog många tacka ja till utan minsta tvekan. Men att bli erbjuden att stanna två år och delta i ett krävande projekt, det måste vara något helt annat? Jag frågade tre personer som fått erbjudandet och som nu befinner sig på Rockwell Collins i Cedar Rapids, Iowa. När vi träffades var det en vecka kvar till avresan för Magnus Öberg och Gunnar Olsson, medan Janne Lind-

ström åkte först i påskhelgen.

— För mig var valet lätt, svarar Magnus på min fråga. Det är en unik och spännande möjlighet som kommer vid precis rätt tidpunkt, när jag har skaffat mig arbetserfarenhet men ännu inte några barn.

Tveklöst ja

Så det blev tveklöst ja från Magnus, som fick frågan för drygt ett år sedan. Gunnar som fick erbjudandet i höstas berättar:

— Det tog mig en helg att fatta, men jag tvekade aldrig. Det vore skam att inte nappa på en sån chans till nya erfarenheter och upplevelser.

Åldermannen

Hur var det då med Janne, åldermannen i gänget, som med sina 45 år fak-

tiskt kunde vara far till de båda 25-åriga reskamraterna?

— För mig existerade överhuvud taget inte tanken under hela planeringen. Det var först i januari mitt namn nämndes som ett alternativ.

När han berättade om erbjudandet hemma för fru och tre söner, svarade de med en mun: TA DET! Det lät nästan som om de vill bli av med mig, tycker han. Men till sist var det vissheten om att sådana här chanser är sällsynta i hans ålder som fick honom att tacka ja.

Mentalt förberedd

Magnus berättar att han försökt förbereda sig mentalt på det mesta. Men det är ingen idé att bekyrma sig i förväg, utan man får ta saker och ting som de kommer, säger han.

Gunnar tror också att det kan bli sligt, men är ändå säker på att trion skall räcka till. Bara de blivande kollegerna i USA inte underskattar de svårigheter vi får i början när så mycket är nytt för oss, tillägger han.

Avancerad teknik

Han sätter värde på chansen att få erfarenhet av hur ett projekt av det här formatet hanteras.

Janne talar om möjligheten att få jobba med avancerad teknik och att få lära sig riktigt komplexa godbitar, som han kallar det.

Magnus ser fram emot den inblick och erfarenhet arbetet ger av arbetsmetodik på projektnivå i ett storföretag.

— Jobbet kommer säkert att fungera bra när vi blir varma i kläderna, tror han. Men det kan bli värre med friden. Om vi får någon sån! Jag räknar i alla fall med att ta en och

— Nu måste jag ju sälja bilen!, var min första tanke. Tänk vad man fungerar irrationellt i vissa lägen, tycker Gunnar.

ds

— Familjen kommer säkert att hälsa på i USA, och vi har talat om grabbarnas möjligheter att plugga där, säger Janne.

annan weekend till resor för att se mig omkring.

Collins personalavdelning hjälper till att ordna boendet.

Sannolikt bor de i

lägenheter, inhyrda på något sätt, med eget hushåll. Janne är redan inne på att vakuumpförpacka smutstvätten och skicka hem den. Men det blir värre med disken!

— Det blir väl ett måste för oss att skaffa en bil också under tiden vi är där, tror Gunnar.

Ingen skidåkning

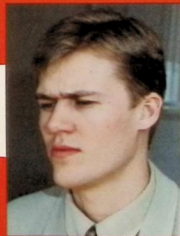
Annars är han mest bekymrad över att förutsättningarna för skidåkning verkar vara litet torftiga kring Cedar Rapids. Det

är hans stora intresse och det kan alltså bli fråga om en lång och svår abstinens för honom.

Ett antal hemresor ingår i kontraktet. Janne kommer till exempel att "pendla" fyra gånger om året. Kombinerade resor för att informera kollegerna på jobbet om projektutveckling, och för att träffa familjen. Magnus sambo följer med till USA och får eventuellt jobb på Collins även hon. Men hem åker de i alla fall ett par gånger. Detsamma gäller Gunnar.

Företaget har överhuvud taget varit väldigt tillmötesgående och ordnat alla formaliteter på ett smidigt sätt, tycker de tre.

Väntan var lång, men nu är den över. Janne, Magnus och Gunnar har lovat sända oss rapporter då och då om arbete och vardag i Cedar Rapids.

— Hoppas bara att Collins förväntningar på oss inte är högre än vad vi kan motsvara, säger Magnus.

Spelet som ett medel för utbildning om arbetsmiljö

— Med den här kursenvill vi ge en ökad kunskap och medvetenhet om arbetsmiljöområdet.

Det förklarar Percy Franzén för det tjugotal medarbetare som samlats för att delta i kursen "Spelet om arbetsmiljön".

Percy Franzén är skyddstekniker vid Stab Personal och arbetar med arbetsmiljöfrågor. Det var nu femte gången kursen genomfördes.

Och som vanligt fanns huvudskyddsombudet Roger Henningsson vid hans sida för att leva upp till arbetsmiljölagens mål om samverkan mellan parterna.

Huvudskyddsombudet Roger Henningsson ställer frågor som det gäller att snabbt ge ett svar på.

Denna gång är det enbart personal från division Mekanikunderhåll som deltar. Och divisionen är den första som tagit beslutet att låta samtliga medarbetare gå kursen.

— Vår arbetsmiljö kan vi dela i det objektivt mätbara å ena sidan, och det subjektivt upplevda å den andra, säger Percy.

Hur brukar den relativa luftfuktigheten anges?

Med olika instrument kan man mäta bullernivå, luftfuktighet, ljusstyrka och så vidare. Då får man fram olika typer

av objektiva mått på hur det står till med arbetsmiljön.

Och oftast kan vi acceptera dessa mått som tillförlitliga, säger Percy.

— Samtidigt har vi människor ofta olika uppfattningar om hur det egentligen står till med sådant som gäller arbetsmiljö, organisation och information. Vad du tycker är

Jonny Kahn och Hans Andersson får hjälp av Percy Franzén att tolka en fråga.

av pengar från Arbetsmiljöfonden och i samarbete med arbetsmiljöexperts från hela landet.

Fem områden

I själva spelet behandlas fem områden; fysisk arbetsmiljö, psykosocial arbetsmiljö, den lagstiftning som finns, risker i

verk som finns inom företaget, säger Percy.

— Vi går igenom såväl våra företagsinstruktioner som arbetsmiljöhandboken. Vi tar även upp arbetsmiljölagen och det avtal som finns mellan arbetsgivarorganisationen Stål- och Metall och de fleckliga parterna.

Avslutningsvis berättar Percy att det går att få över 600 poäng i spelet. Hittills är toppnoteringen strax över 500, vilket tyder på kunniga och insatta medarbetare.

Hur gör man i första hand för att dämpa vibrationsskador?

arbetet och till sist ett avsnitt om internkontroll.

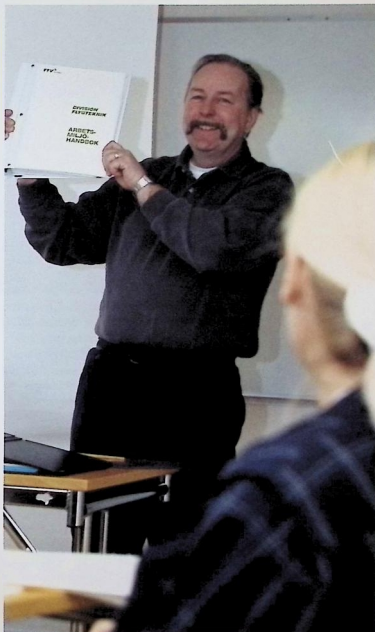
Efter en inledning där Percy tillsammans med Roger går igenom kursens innehåll och hur arbetsmiljöorganisationen vid FFV Aerotech är uppbyggd är det dags för deltagarna att ge sig in i spelet.

Deltagarna delas upp i fem grupper. Och gruppvis skall man besvara ett antal frågor inom respektive område. För att göra det mer komplicerat kan man välja olika svårighetsgrader, från lätta till svåra frågor. Pluspoäng blir det för varje rätt svar och minuspoäng för varje felaktigt. Svårare frågor ger högre poäng, såväl plus som minus.

Snabbfrågor

Inom varje område finns det snabbfrågor. Då gäller det att blixtnabbt ge rätt svar.

Vi försöker så långt som möjligt knyta an till de regel-

Arbetsmiljöhandboken är ett av de dokument Percy Franzén går igenom på kursen.

bra kanske jag tycker är dåligt.

— Våra erfarenheter och värderingar styr hur vi upple-

Handlingsplaner på arbetsmiljöområdet skall tas fram. Vad skall framgå av en handlingsplan?

ver olika förhållanden i arbetsmiljön. Det finns två sidor av arbetsmiljön; den fysiska och den psykosociala.

Helhetssyn

Kursen har flera mål berättar Percy. Ett är att deltagarna skall få en helhetssyn på arbetsmiljön och att den ska integreras med övrig verksamhet. Ett annat mål är att fokusera på det lokala skyddsarbetet.

Kursen har utvecklats av ett företag i Linköping med hjälp

Är buller bestående av rena toner i jämförelse med buller bestående av olika frekvenser mer, mindre eller lika skadligt?

Svar.

1. I procent.
2. Vad som ska göras, när det ska vara klart och vem som är ansvarig.
3. Genom att dämpa källan.
4. Mer skadligt.

TEMADAG OM TEST MED ARMÉN I FOKUS

För en tid sedan
arrangerades en
temadag om test.

Det var svenska
arméns testbehov
som stod i fokus.
Arrangemanget hölls i
FFV Test Systems
lokaler i Marievik i
Stockholm.

Temadagen var ett
samarbetsarrangemang

mellan FFV Test
Systems och FFV
Aerotechs division
Förvarselektronik.

Även division
Systemteknik deltog i
arrangemanget.

FFV Test Systems Rolf Lundin sitter framför datorn och presenterar det nya testkonceptet TS600T för intresserade åhörare. Stående till vänster syns FFV Test Systems VD Kurt Höglund.

Bland de inbjudna gästerna fanns representanter från FMV: Auh, Stridsfordonsbyrån, Brigadcentrum samt Arméns Tekniska Centrum.

Syftet med temadagen var att visa FFV Aerotechs och FFV Test Systems samlade

kunskaper inom testområdet, förklarar Rolf Lundin på FFV Test Systems marknadsavdelning.

— Tillsammans har FFV Test Systems och FFV Aerotech mycket stora kunskaper inom testområdet. Dom har vi fått efter mångårigt arbete

med att ta fram testsystem till det svenska försvaret.

— Med denna kunskap som bas ville vi nu visa representanter för armén vad man bör tänka på vid framtagning av testresurser för den moderna materiel som armén anskaffar just nu.

Efter en kortare inledning av FFV Test Systems VD, Kurt Höglund, samt division Förvarselektroniks chef, Thomas Eriksson, presenterades ett antal projekt.

Ett testsystem (A-nivå) för Gripen APU, baserad på CDUn, visades av division förvarselektronik. Claes Wadsten på divisionens försäljningsenhet förklarar närmare:

— Vi försöker idag att utveckla koncept för olika applikationer där vi kan återanvända så mycket som möjligt från tidigare projekt. Testsystemet för APU är ett sådant projekt

Förvarselektroniks Claes Wadsten bade fullt upp med att berätta om divisionens testkompetens.

Försvarselektroniks Kenneth Berggren var en av föredragsbäddarna. En stor åhörarskara lyssnar på bonum under eftermiddagens visning av testsystemen. Stående i bakgrunden syns fr v FFV Test Systems Mikael Strålfors och Försvarselektroniks divisionschef Thomas Eriksson.

där vi använt mycket av de erfarenheter som vi fick vid framtagningen av CDUn i POS 2. Systemet har små dimensioner, stor miljötolerans och enkel hantering för att passa på A-nivå i fält.

FFV Test Systems presenterade sitt nya, modulara testkoncept TS600T. En annan nyhet som presenterades var ett nytt bärbart testsystem, TMATE, för fältbruk. Detta testsystem är resultatet av ett samarbetsprojekt mellan TSAB och Försvarselektronik.

Även här har erfarenheter från tidigare projekt använts vid design av hårdvaran, nämligen TMAP. Den har tagits fram för att passa in som en generell testare i fält för olika tekniska system inom försvaret.

TMATE kan anpassas till både A-nivå, direkt mot bruksenheter, B-nivå, för test av utbytesenheter samt till bakre underhållsnivåer efter komplettering med externa testresurser.

Det är en bärbar, miljötolig, PC-baserad testare med in-

byggd expertsystem och dokumentation för enkel testhantering av operatören, berättar Rolf Lundin.

Under eftermiddagen demonstrerades testsystemen för gästerna.

— De fick se att det inte var några pappersprodukter vi presenterat under förmiddagen, säger Rolf Lundin. Och berättar att såväl TMATE, TMAP, TS600T samt det nya JAS-run-time-systemet för JAS ATE-erna visades.

Vid den avslutande summeringen följde av diskussion visade det sig med all önskvärd tydlighet att sådana här temadagar är ett bra sätt för oss och våra kunder att utbyta erfarenheter, säger Rolf Lundin avslutningsvis.

Produktavtal för komponenter

FFV Aerotech och Försvarets Materielverk ersätter allt oftare traditionella avtalsformer med produktavtal. Ett som tecknades förra året berör avdelning Komponentteknik vid division Teknisk Support.

Bror Holst är chef för avdelningen och berättar kort om bakgrund och innehåll.

— Eftersom utnyttjandet av våra resurser successivt minskar, ser vi och kunden det som angeläget att enas om vilken kompetensnivå som ska finnas i framtiden och hur den ska utnyttjas.

Avtalet som tecknades förra året löper på ett och ett halvt år fram till årsskiftet. Det är totalt värd dygt 7 miljoner kronor och baseras på ett fastprisavtagande. Efter semestern inleder parterna omförhandlingar om en förlängning.

Det handlar om en rik variation av komponenter, och arbetet omfattar allt från ankomstkontroll, provning och underhåll till kassation och skrotning. Avdelningen tar även ansvar för att komponenter som innehåller radioaktiva eller giftiga ämnen tillvaratas och hanteras på ett riktigt sätt.

— Dels innebär produktavtalet en ökad säkerhet för oss med garanterad beläggning under avtalstiden, fortsätter Bror. Dels innebär det en säkerhet för FMV: RESMAT, som är vår huvudsakliga kund.

FFV Aerotech vidmakthåller teknisk kompetens för provning och underhåll av elektronikkomponenter. Allt från små dioder till stora mikrovågsrör. Likaså de tekniska resurser som krävs i form av provningsstrukturer för parametertest och miljöprova.

ANNE ALLÉN

Gunnar Olsson anställdes på division Flygelektronik, avdelning NavCom den 18 mars för att delta i projekt RAS90. Han är en av tre personer som arbetar på Collins i USA de närmaste två åren. Tidigare har han arbetat som konsult åt FFV Aerotech.

Mikael Sandin började på division Flygelektroniks avdelning NavCom den 1 april där han som ingenjör skall arbeta med Flygnavigeringssystem. Han kommer närmast från Ericsson i Kumla.

Cristina Håkansson är anställd på division Vapensystems avdelning Bevärningssystem i Örebro sedan 1 april. Hon kommer närmast från Ericsson i Kumla.

Ove Sundström är systemingenjör och anställdes den 1 april på division Flygelektroniks avdelning NavCom för att arbeta med Flygnavigeringssystem.

Annette Lundgren har anställes inom produktionen på FFV AvioComp. Hon började sin anställning 1 mars. Annette är nyutbildad flygtekniker och har genomgått utbildningen i Vasterås.

Lars Löfdahl är systemingenjör och anställdes den 1 april på division Flygelektronik, avdelning Presentation och Anpassning.

Per Bodin, som tidigare varit utbildningsvikarie på division Avionikunderhålls avdelning Elektronikproduktion sedan september, har fått en tills vidare anställning från den 1 april.

Daniel Jährling är instrumenttekniker och anställdes den 9 april på division Avionikunderhåll, avdelning Kommunikation/Indikering.

Mattias Karlsson kommer under tiden 15 februari till 28 juni att göra ett examensarbete vid division Vapensystem, avdelning Bevärningssystem.

Maria Möller, som varit utbildningsvikarie på division Flygelektroniks avdelning Presentation och Anpassning sedan oktober, har fått en tills vidare anställning från den 5 april.

Stefan Andersson har anställts på division Försvarselektronik, avdelning Systemutveckling. Han började på Högskolan i Gävle/Sandviken där han slutförde sin utbildning på Dataingenjörslinjen. Därefter fortsatte han att studera till civilingenjör och valde Linköpings Universitet - Datatekniklinjen.

Stefan har nu slutfört sitt examensarbete här på vårt företag och glädjande nog valt att stanna kvar hos oss.

Catrin Lidberg kan vi tyvärr inte presentera med bild. Men hon har sedan september varit tillfälligt anställd som sekreterare vid FFV Mättekniks avdelning Mätinstrument i Luleå. Nu har hon fått en tills vidare anställning från den 19 mars.

Boka hos Ing-Marie

Från maj månad övertar Ing-Marie Anderson på MS, telefon 0589-81803, all bokning som gäller besökscentrum Hågern, utbildningscentrum Ugglan och fridöscentrum Fohlingtorp.

Pensionsavgång

Håkan Lessel RVF75

Bill Jacobsson har gått i pension från den 1 april. Under de sista åren vid FFV Aerotech arbetade han som systemkonsult GRVT, Grund-Resurs VerkstadsTest, vid division Systemtekniks avdelning Flygtelesystem.

Tack

Hjärtligt tack till företaget och SIF-klubben för uppvaktningen på min 50-årsdag.

ULLA MÄRTSSON, CM48

Ett hjärtligt tack till alla arbetskamrater för den fina uppvaktningen i samband med min 50-årsdag. Martini-glasen och trädgårdsbelysningen blev mycket uppskattade. Ett speciellt tack till vännerna i tårnen för den vackra sången.

BRUNO BELLON ME

Ett hjärtligt tack till Er som deltagit i uppvaktning och festligheter i samband med min pensionsavgång.

ÅKE GUSTAFSSON

Frikort för fotboll

Fotbollssäsongen står för dörren med FFV Aerotech som en sponsor för de lokala lagen. I år tackar Arboga Södra IF med två frikort till säsongens hemmamatcher på Ekbackens IP. Är du intresserad så skicka in namn och internadress till Anne Allard, PIA, per post senast 15 maj. Då deltar du i utlottning av frikortet.

Den utmaningen kan Lars inte motstå

Lars Campner lämnar division JAS och FFV Aerotech för en plats i Saabs projektledning för JAS39 Gripen. Exakt när är ännu inte bestämt. Uppsägningstiden är ett halvår, och Lars hoppas nå en överenskommelse med VD Jan Eiborn som passar alla parter.

— Jag förstår att frågan varför är given, fortsätter han, och svaret är att jag fick ett erbjudande från Saab. Det händer mycket kring flygplan 39 Gripen både i Sverige och internationellt, och Saab behöver förstärka sin projektledning.

— Jag fick frågan om det här kunde vara intressant för mig, och det är det. Jag ser det som en riktig utmaning, och därför tackade jag ja.

Det har alltså inget att göra med Lars nuvarande jobb eller trivsel på FFV Aerotech. Han har varit ansvarig för företags JAS-verksamhet sedan 1991, och har arbetat på olika befattningar inom FFV-koncernen sedan 1973. Det är lång tid, så visst har han trivts här.

Det ryktas om att familjen Campners hästintresse finns i bakgrunden, och det stämmer enligt Lars. Något motstånd

mot flytten har familjen inte visat. Äldsta dottern, som redan står på egna ben, följer inte med. Den yngsta dottern, som är en talang i fälttävlan inom hästporten, ser det däremot bara som en fördel. Det finns både fler tävlingskompisar och tränare i Östergötland.

Till sist, handen på hjärtat, Lars. Har du tänkt på att det här kan väcka frågor om lojalitetskonflikt?

— Ja, det kan jag förstå. Men själv ser jag bara positiva möjligheter i samarbetet med FFV Aerotech från min kommande Saab-position. Jag känner det här företags förmåga inom vårt JAS-avsnitt och ser på vilket sätt den är till nytta även för Saab. Inte minst vid en eventuell exportaffär.

Den närmaste tiden hoppas Lars att hans efterträdare, Anders Unell, skall kunna frigöra sig successivt från sitt tidigare ansvar. De båda har mycket papper att gå igenom tillsammans och många kontakter att knyta innan Lars definitivt lämnar företaget.

ANNE ALLARD

Snart samlar Arne hela Mätinstrument i Stockholm

FFV Mätteknik AB har från 1 april anställt Arne Lundeqvist som ny chef för verksamheten vid avdelning Mätinstrument, AM40, i Vällingby. Hans första, stora uppgift i det nya jobbet blir att samla enheterna i Järfälla och Vällingby och få dem att fungera som en avdelning inriktad mot ett gemensamt mål.

Han kommer från ELFA AB där han var försäljningschef och dessförinnan produktchef under sammanlagt drygt sju år. Då var FFV Mätteknik en av hans leverantörer.

Arne är stockholmare av börd. I arbetslivet har han mest jobbat inom el-teknikområdet. Under flera år arbetade han på Tillquist Elteknik AB. Han har även erfarenheter som butikssäljare. Celsiusfären känner han från sin tid på det som nu är CelsiusTech Electronics.

Vid sidan av arbetet upptar familjen med hustru och fem-årig son det mesta av tiden. Den 14 april, några dagar efter vårt samtal, var beräknad nedkomstdag för familjemedlem nummer fyra. Något som bör ge honom sällsamtning på friiden ett tag framöver, får man förmoda. Monotoner gör han helst på squashbanan, på cykeln eller i bowlinghallen.

Det var möjligheten att bredda sin kompetens som lockade honom att söka det här jobbet.

— Jag har varit produktförsäljare men aldrig sålt tjänster. Det var dags nu att ta utma-

ningen med mina erfarenheter i ryggen; även av ledarskap och affärsutveckling på senare år.

Efter helgerna i början av april har han försökt skapa sig en bild av avdelningen genom att lyssna och göra enskilda intervjuer. Han vill veta hur medarbetarna jobbar och hur de ser på den egna verksamheten.

— Det första vi ska klara av är emellertid flytten till nya lokaler här i Vällingby. Sen väntar en rad utvecklingssamtal med de anställda. Nästa punkt blir att se över rutiner, utveckla verksamheten tillsammans och få den att fungera effektivt, summerar Arne.

PS. Adress och telefon är från 29 april, FFV Mätteknik AB, Sikkgatan 11 S, 162 50 Vällingby, 08-820 06 30.

Dessutom fick Arne en son, och han föddes den 16 april. Gratiss!

ANNE ALLARD

Auktoriserat jobb för C

FFV Aerotech har fått godkännande som så kallad auktoriserad service station för det amerikanska företaget AlliedSignal Bendix/King. Auk-

torisationen berör i första hand Avionikunderhåll och divisionsens arbete på bland annat flygradiometer.

Äntligen dags för JAS-underhåll

Från maj månad och två år framåt gör FMV:PROV i Linköping prioriteringsflygningar med JAS 39 Gripen. Det handlar om fyra flygplan som under den tiden kommer att belastas med ett högt flygtidsuttag. — Vi kan alltså räkna med att ett antal särskilt utpekade apparater snart kommer in för underhåll som en följd av PRI-flygningarna. En jättechans för oss att ett år före beräknad tid få testa våra underhållsresurser och -rutiner, säger Karin Selinder, NG39.

Karin jobbar på division Systemtekniks nybildade avdelning Systemkoordinering och är FFV Aerotechs tjänsteförättande systemkoordinatör för flygplan39-systemet. Hon blev det över en natt, som man säger, när PRI-verksamheten blev aktuell.

— Målet med PRI-flygningarna är för de ansvariga att skaffa sig erfarenheter av 39-systemet när det pressas och när flygtiduttaget ökar, berättar Karin. På det här sättet kan man samla mycket erfarenhet på ganska kort tid om olika apparater, om vilka åtgärder som måste sättas in och i vilket skede det ska göras.

Praktiskt test

Hela underhållsskedjan med reservdelar, förskrifter, tekniskt och taktiskt underhåll, blir inblandad och alla berörda får möjlighet att testa sin beredskap. Även om det fortfarande saknas föreskrifter för samtliga apparater så är det ingen panik. Det blir betydligt enklare för oss att på det här praktiska sättet skilja ut vad vi är klara med och vad vi har kvar att göra, menar hon.

Själv sitter Karin med i den centrala uppföljningsgruppen för PRI-verksamheten. Den lämnar förslag om val av apparater och om åtgärder i anslutning till de erfarenheter som flygningarna ger. Styrgruppen fattar därefter beslut.

Röda lappar

Internt kommer Karin att ta fram en metodbeskrivning, som skall ligga till grund för FFV Aerotechs rutiner när det gäller att ta hand om apparaterna på verkstad. Precis som tidigare PRI-flygningar kommer de att vara märkta med röda lappar. Vad leveranstiderna beträffar är de inte preciserade, men parter-

— Garantin på 39-systemet gäller egentligen ett år, men FMV har sagt upp den för de apparater som ingår i PRI-flygningarna. Listan över dessa har vi fått från TK39 och alla våra berörda handläggare och chefer är underrättade, berättar Karin Selinder.

na är överens om att det är "fortast möjligt" som gäller i samtliga fall.

Inom FFV Aerotechs egen PRI JAS 39 organisation har Karin ett övergripande systemansvar. Hon ansvarar även för området El/Tele, medan Sven-Olof Thilenius på avdelning Teknik ansvarar för mekaniksystem.

Viktig fältservice

Även en intern fältservice ingår och spelar en viktig roll med Bertil Jönsson på avdelning Underhållsteknik, som huvudsansvarig och Conny Näsland på avdelning Systemfunktioner som biträddande. De kommer att finnas

mesta tiden på FMV:PROV för att hjälpa till på A-nivå.

De sitter också med i den centrala gruppen för fältservice, Driftgrupp PRI 39, där bland annat JAS-företagen och F7 är representerade.

— Dessutom har de en annan viktig roll, och det är att återmata erfarenheter till oss andra och att bistå våra systemhandläggare, poängterar Karin.

Aerogrammet och Videogrammet får säkert anledning att återkomma till PRI JAS 39 vid flera tillfällen under den pågående verksamheten.

ANNE ALLARD